

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Zawada (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek

SSA Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. Ś. i S. Ś.

przeciwko Skarbowi Państwa - Urzędowi Skarbowemu w Ł.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 września 2008 r.,

zażalenia powoda M. Ś. na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 15 kwietnia 2008 r., sygn. akt I ACa (...),

uchyla zaskarżone postanowienie w punkcie 2 (drugim).

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2008 r. Sąd Apelacyjny zwolnił powoda M. Ś. od kosztów sądowych (w punkcie pierwszym postanowienia) oraz odrzucił skargę kasacyjną powoda M. Ś. (w punkcie drugim postanowienia). Podstawą odrzucenia skargi kasacyjnej stanowił przepis art. 398⁶ § 2 k.p.c. albowiem skarga kasacyjna dotknięta jest brakiem konstrukcyjnym w postaci braku uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jak wynika z przepisu art. 398⁴ § 1 pkt 2 i 3 k.p.c. podstawy kasacyjne oraz ich uzasadnienie nie są elementem tożsamym, lecz rozłącznym z wnioskiem o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz uzasadnieniem tego wniosku. Nie wystarczy posłużenie się wyłącznie formułą ustawową, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarga powinna zawierać wywód prawny

w odniesieniu do przepisów prawa lub zagadnień prawnych wynikających z przepisów, które uzasadniają wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Od powyższego postanowienia zażalenie wniósł powód M. Ś., który zaskarżył je w punkcie drugim tj. w części odrzucającej skargę kasacyjną zarzucając naruszenie przepisów postępowania – art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. poprzez błędne uznanie przez Sąd Apelacyjny, że skarga kasacyjna jest dotknięta brakiem konstrukcyjnym w postaci uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W oparciu o ten zarzut powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Apelacyjnego, w punkcie drugim.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny zasadnie uznał, że skarga kasacyjna powoda nie zawiera uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, o jakim jest mowa w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania – jako wyodrębniony redakcyjnie w skardze kasacyjnej element – powinien zawierać wywód prawny wykazujący, że zachodzi jedna z przyczyn, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c., uzasadniających przyjęcie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2002 r., III CZP 72/02, OSNC 2003, nr 7-8, poz. 92, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2001 r., III CZ 98/01, OSNC z 2002 r., nr 5, poz. 71). Skarga kasacyjna wniesiona przez pełnomocnika powoda takiego elementu nie zawiera, gdyż za uzasadnienie tego wniosku nie może być uznane samo uzasadnienie podstaw kasacyjnych, co jest odrębnym wymogiem konstrukcyjnym skargi kasacyjnej wynikającym z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c., czy też samo powołanie w skardze kasacyjnej ustawowych okoliczności, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c. uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, niepubl.). Uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest również posłużenie się w skardze kasacyjnej sformułowaniami, że w ocenie samego autora skargi kasacyjnej spełnia ona wymogi formalne i ustawowe dopuszczalności wniesienia skargi, czy też że zaskarżony wyrok jest błędny, w sposób oczywisty narusza prawo oraz, że przy jego wydaniu doszło do naruszenia przepisów postępowania i prawa materialnego. Takie sformułowania nie odpowiadają nawet przesłankom, wymienionym w art. 398⁹ § 1 k.p.c., uzasadniającym przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Należy mieć także na uwadze, że obowiązek zawarcia uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania

nie jest spełniony, choćby okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania dały się wywieść z uzasadnienia skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC z 2001 r., nr 10, poz. 156).

Mimo, że uzasadnienie podniesionego zarzutu naruszenia wskazanych w zażaleniu przepisów postępowania na skutek uznania przez Sąd Apelacyjny, że skarga kasacyjna nie zawiera uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest chybione, to zażalenie zasługiwało na uwzględnienie. W dniu 8 lipca 2008 r. został bowiem ogłoszony wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 lipca 2008 r. w sprawie SK 40/07 (Dz. U. Nr 120, poz. 779), w którym Trybunał Konstytucyjny uznał, że przepis art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. jest zgodny z Konstytucją RP, jednakże za niezgodny z Konstytucją RP został uznany przepis art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. w zakresie, w jakim przewiduje odrzucenie – bez wezwania do usunięcia braków – skargi kasacyjnej niespełniającej wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. Przepis art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. był podstawą odrzucenia skargi kasacyjnej bez wcześniejszego wezwania pełnomocnika powoda do uzupełnienia braku skargi kasacyjnej polegającej na braku uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Ponieważ przepis ten okazał się – w określonym w wyroku Trybunału Konstytucyjnego zakresie - sprzeczny z Konstytucją, a w chwili orzekania przez Sąd Najwyższy został już ogłoszony wyrok Trybunału Konstytucyjnego uznający ten przepis za sprzeczny z Konstytucją, nie może ostać się zaskarżone postanowienie oparte na tym przepisie. Zgodnie z art. 190 ust. 3 Konstytucji RP orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, co oznacza konieczność uwzględnienia po tej dacie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją aktu normatywnego - art. 398⁶ § 2 k.p.c. - na podstawie którego wydane zostało zaskarżone orzeczenie Sądu Apelacyjnego o odrzuceniu skargi kasacyjnej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.